

Nr 244.

Kungl. Maj:ts proposition till riksdagen med förslag till förordning om ändrad lydelse av 3 och 8 §§ förordningen den 19 november 1914 (nr 383) angående stämpelavgiften; given Stockholms slott den 5 mars 1937.

Kungl. Maj:t vill härmed, under återopande av bilagda utdrag av statsrådsprotokollet över finansärenden för denna dag, föreslå riksdagen att antaga härvid fogat förslag till förordning om ändrad lydelse av 3 och 8 §§ förordningen den 19 november 1914 (nr 383) angående stämpelavgiften.

Under Hans Maj:ts

Min allernådigste Konungs och Herres frånvaro:

GUSTAF ADOLF.

Ernst Wigforss.

	1		2		3		4		5	
	Avd.		Avd.		Avd.		Avd.		Avd.	
	Kr.	ö.	Kr.	ö.	Kr.	ö.	Kr.	ö.	Kr.	ö.
<i>Utslag under rubrik:</i>										
som utgives till part, vilken, utan särskild begäran, författningsenligt är skyldig att lösa detsamma:										
första arket	4	—	4	—	6	—	20	—	40	—
andra arket	3	—	3	—	4	—	4	—	10	—
varje av de övriga	3	25	3	25	4	—	4	—	10	—
som på begäran utgives till part, vilken eljest icke författningsenligt är skyldig att lösa detsamma:										
första arket	2	—	2	—	2	—	2	—	2	—
andra arket	2	—	2	—	2	—	2	—	2	—
varje av de övriga	2	50	2	50	2	50	2	—	2	—
som eljest utgives; lika med <i>Avskrift</i> .										

8 §.

Följande enskilda handlingar skola, även där de äro utfärdade av offentlig myndighet, förses med stämpel på sätt här nedan stadgas.

Skuldebrev skall, då — — — i järnväg.

Då *inteckning* — — — å *skuldebrevet*.

Skuldebrev skall ock — — — skall gälla.

Inteckningskontrollstämpel skall jämväl åsättas *skuldebrev*, som till rätten ingives för att i enlighet med bestämmelserna i 21 eller 34 § av förordningen den 16 juni 1875 angående *inteckning* i fast egendom eller 10 § av lagen den 14 juni 1907 om *inteckning* i tomträtt och vattenfallsrätt sättas i stället för äldre *inteckningshandling*, så ock *skuldebrev*, som enligt 9 § av lagen den 8 april 1927 om dödande av förkommen handling utfärdats i stället för dödad *inteckningshandling* och förses med bevis om *inteckningsrätt*.

Se för övrigt 17 och 18 §§.

Denna förordning träder i kraft den 1 juli 1937; dock skall vad som stadgas i 3 § om bevis av lagsökningsdomare, kommunikationsresolution samt utslag under rubrik gälla först från och med den 1 januari 1938.

Utdrag av protokollet över finansärenden, hållet inför Hans Kungl. Höghet Kronprinsen-Regenten i statsrådet å Stockholms slott den 5 mars 1937.

Närvarande:

Statsministern HANSSON, ministern för utrikes ärendena SANDLER, statsråden PEHRSSON-BRAMSTORP, WESTMAN, WIGFORSS, MÖLLER, LEVINSON, ENGBERG, SKÖLD, NILSSON, QUENSEL, FORSLUND.

Efter gemensam beredning med chefen för justitiedepartementet anmäler chefen för finansdepartementet, statsrådet Wigforss, fråga om ändring i vissa delar av förordningen den 19 november 1914 (nr 383) angående stämpelavgiften samt anför därvid följande:

1. Expeditioner i lagsöknings- och handräckningsmål.

Genom proposition (nr 156) har Kungl. Maj:t för innevarande års riksdag framlagt förslag till lag om lagsökning och om handräckning för fordran (lagsökningslag). Detta förslag torde, därest det vinner riksdagens bifall, böra medföra ändring i vissa delar av förordningen angående stämpelavgiften.

Enligt lagförslaget skola lagsöknings- och handräckningsmål, vilka nu handläggas av överexekutor — d. v. s. länsstyrelse, överståthållarämbetet, magistrat eller magistratsledamot — överflyttas till särskild lagsökningsdomare. Lagsökningsdomare skall vara i domsaga å landet häradshövdingen eller den, som är därtill särskilt förordnad, och i stad med rådhusrätt en av rättens lagfarna befattningshavare. På grund av stadgandet i 2 § stämpelförordningen blir i fråga om stämpel till expeditionerna lagsökningsdomare å landet hänförlig till andra avdelningen i 1 § samma förordning och lagsökningsdomare i stad till första avdelningen.

Enligt gällande tariff är kommunikationsresolution i första och andra avdelningarna stämpelfri under det att för sådan expedition i tredje avdelningen, till vilken avdelning länsstyrelse och överståthållarämbetet hänföras, stämpel utgår med 2 kronor. Därest ingen ändring vidtoges i stämpelförordningen, skulle alltså kommunikationsresolutionerna i de lagsöknings- och handräckningsmål, som enligt gällande ordning tillhöra sistnämnda myndigheters prövning, efter överflyttningen bliva stämpelfria. Skäl till stämpel-

frihet för dylika resolutioner torde icke föreligga vare sig resolutionerna utfärdas av lagsökningsdomare i stad eller av lagsökningsdomare på landet, och föreskrift bör därför meddelas om en särskild stämpelavgift å dem i såväl första som andra avdelningen. Med hänsyn till att i dessa avdelningar utgår lösen med 75 öre synes — för att sökandens kostnad icke skall överstiga det nu i tredje avdelningen gällande stämpelbeloppet 2 kronor — stämpelavgiften böra begränsas till 1 krona 25 öre. Genom denna ändring i stämpelförordningen uppkommer visserligen kostnadsökning för sökande i stad där magistraten eller ledamot därav är överexekutor och för närvarande handlägger ifrågavarande mål. Fördyringen utjämnas dock i de fall då, i anledning av att i lagsökningsmål fordran finnes tvistig eller att i handräckningsmål jäv göres, målet av lagsökningsdomaren hänskjutes till rätten. Dylikt hänskjutande skall, enligt vad under utredningsarbetet förutsatts, icke vara förenat med några kostnader för sökanden. Enligt nu gällande ordning är sökanden i motsvarande fall nödsakad att uttaga och låta delgiva gäldenären stämning i målet. I överensstämmelse med vad sålunda anförts, föreslår jag att i stämpelförordningen upptages *kommunikationsresolution av lagsökningsdomare*, med stämpelsatsen 1 krona 25 öre i första och andra avdelningarna.

Enligt det expeditionssätt som nu tillämpas i lagsökningsmål skrives utslag, varigenom överexekutor ålägger gäldenären betalningsskyldighet, med rubrik. Under utredningen rörande ifrågavarande lagförslag har man utgått ifrån att detta expeditionssätt skulle bibehållas. Med anledning härav föreslår jag, att i stämpelförordningen under rubriken *utslag under rubrik* i andra avdelningen, i vilken för närvarande dylika expeditioner icke förekomma, upptagas samma stämpelavgifter som nu finnas i första avdelningen, nämligen för utslag som utgives till part, vilken, utan särskild begäran, författningenligt är skyldig att lösa detsamma: första arket 4 kronor, andra arket 3 kronor och varje av de övriga 3 kronor 25 öre samt för utslag som på begäran utgives till part, vilken eljest icke författningenligt är skyldig att lösa detsamma: första arket 2 kronor, andra arket 2 kronor och varje av de övriga 2 kronor 50 öre.

Å bevis, som enligt nu gällande ordning utfärdas av överexekutor att jäv ej gjorts i handräckningsmål, utgår i såväl första som tredje avdelningen stämpelavgift med 1 krona. Denna avgift synes böra bibehållas jämväl sedan utfärdandet av dylikt bevis skall ankomma på lagsökningsdomare. I stämpelförordningen finnes emellertid upptagen rubriken 'bevis, annat, av underdomstol eller därstädes anställd tjänsteman, tecknat å företedd handling', vilken anger stämpelfrihet i samtliga avdelningar. Denna rubrik skulle, därest ingenting annat sägs, bliva tillämplig på lagsökningsdomare såväl i magistratsstad som å landet. I anledning härav torde i stämpelförordningen böra upptagas *bevis av lagsökningsdomare jämlikt 27 § lagsökningslagen* med stämpelsatsen 1 krona i första och andra avdelningarna.

2. Bevis angående godkännande av nytt släktnamn.

Kungl. Maj:ts beslut i ärenden angående antagande av nya släktnamn expedieras för närvarande i form av resolutioner. I syfte att förenkla det nuvarande, med hänsyn till ärendenas stora antal tyngande expeditionssättet avses att ersätta resolutionerna med bevis undertecknade på samma sätt som departementsskrivelser. En dylik omläggning förutsätter — för att de stämpelavgifter som utgå i dessa ärenden skola bibehållas — sådan ändring i stämpelförordningen, att samma stämpelavgifter som nu påföras resolutionerna komma att utgå för de motsvarande bevisen. För ernående härav föreslås, att ur den i 3 § stämpelförordningen intagna tariffen må utgå rubriken *resolution med rubrik angående godkännande av nytt släktnamn* och i stället i tariffen införas en ny rubrik *bevis angående godkännande av nytt släktnamn* med en avgift i femte avdelningen av 20 kronor.

3. Stämpelfrihet för bevis om familjepension m. m.

Kungl. Maj:t har den 16 oktober 1936 utfärdat reglemente (nr 542) angående familjepension för efterlevande till befattningshavare i statens tjänst (allmänna familjepensionsreglementet) ävensom reglemente (nr 543) angående familjepension för efterlevande till arbetare i statens tjänst (familjepensionsreglementet för arbetare). Enligt 8 § 2 mom. i det förstnämnda samt 9 § 2 mom. i det senare reglementet skola, då familjepension beviljas, de pensionsberättigade erhålla skriftligt bevis därom. Tillika skall befattningshavare eller arbetare, som äger rätt till familjepension för sina efterlevande, vid avgång ur tjänst eller anställnings upphörande erhålla skriftligt bevis om berörda rätt. Bestämmelser härom återfinnas i 9 § av det förstnämnda samt i 10 § av det sistnämnda reglementet.

Ifrågavarande bevis böra uppenbarligen — i likhet med vad som gäller angående pensionsbrev ävensom bevis om pensionsrätt med mera enligt civila och militära tjänstepensionsreglementena samt tjänstepensionsreglementet för arbetare — vara fria från stämpel; och torde detta böra uttryckligen angivas i 3 § stämpelförordningen. Motsvarande tillägg bör ske jämväl i expeditionslösenförordningen. Till frågan härom torde jag emellertid senare få återkomma.

4. Åsättande av inteckningskontrollstämpel i visst fall.

Enligt 8 § stämpelförordningen skall, då inteckning för fordran beviljas, å skuldebrevet anbringas — förutom den beläggningsstämpel varmed det samma enligt nämnda paragraf må böra förses — en särskild kontrollstämpel å bestämd valör av 25 öre, s. k. inteckningskontrollstämpel. Även i sådana

fall, då enligt 17 § stämpelförordningen frihet från beläggningsstämpel äger rum, skall å skuldebrevet anbringas inteckningskontrollstämpel.

Skuldebrev skall vidare, enligt 8 § stämpelförordningen, varje gång det samma för inteckningsåtgärd eller anteckning om innehav av handlingen ingives till inteckningsdomstolen eller, där sådant enligt lag må ske, för ändamålet uppvisas vid annan underrätt, förse med inteckningskontrollstämpel, dock icke i fall där inteckning på grund av skuldebrevet ej längre skall gälla.

I samma paragraf stadgas slutligen, att skuldebrev, som till rätten ingives för att i enlighet med bestämmelserna i 21 eller 34 § förordningen den 16 juni 1875 angående inteckning i fast egendom eller 10 § lagen den 14 juni 1907 om inteckning i tomträtt och vattenfallsrätt sättas i stället för äldre inteckningshandling, jämväl skall förse med inteckningskontrollstämpel.

Enligt numera gällande bestämmelser om handläggning av inskrivningsärenden skola sådana ärenden upptagas och behandlas av inskrivningsdomaren i rättens ställe, och skall vad i lag eller författning finnes stadgat i avseende å rätten eller domaren därefter lämpas.

Bestämmelserna om inteckningskontrollstämpel hava tillkommit genom en den 14 juni 1928 utfärdad förordning om ändring i vissa delar av förordningen angående stämpelavgiften. Syftet med anordningen, att intecknat skuldebrev skall förse med en särskild kontrollstämpel, är att förhindra inteckningsförfalskningar.

Såsom framgår av den lämnade redogörelsen för de gällande bestämmelserna i ämnet hava dessa erhållit sådan avfattning, att anbringande av inteckningskontrollstämpel å skuldebrev, som till rätten (inskrivningsdomaren) ingives för att sättas i stället för äldre inteckningshandling, föreskrivits allenast för fall, som omförmälas i 21 och 34 §§ inteckningsförordningen samt 10 § lagen om inteckning i tomträtt och vattenfallsrätt.

I skrivelse den 16 december 1936 har *riksdagens justitieombudsman*, till den åtgärd Kungl. Maj:t kunde finna framställningen föranleda, riktat uppmärksamheten på ytterligare ett fall, då skuldebrev syntes böra förse med inteckningskontrollstämpel, samt därvid anfört följande:

Enligt lagen den 8 april 1927 om dödande av förkommen handling kan jämväl inteckningshandling dödas, om det kan antagas att handlingen förstörts eller eljest förkommit. Sedan handling genom beslut av rätten blivit dödad, är enligt 9 § i lagen den, som är förpliktad att fullgöra vad i handlingen blivit utfäst eller vars egendom på grund av inteckning eller eljest häftar för utfästelsen, pliktig att utfärda ny handling, som mot den dödade svarar. Var handlingen intecknad, heter det vidare i samma lagrum, har rättens ordförande att på begäran förse den nya handlingen med bevis att den medför den inteckningsrätt, som tillkommit den dödade handlingen. Därest handling, om vars dödande gjorts ansökning, är intecknad i fast egendom, tomträtt eller vattenfallsrätt eller i fartyg, åligger det enligt 10 § rätten att föranstalta om att anteckning om ansökningen och om rättens slutliga utslag i ärendet så snart ske kan göres i vederbörande fastighets- eller inteckningsbok.

Den påskrift, som enligt 9 § i 1927 års lag skall av rättens ordförande göras å nytt skuldebrev, torde icke kunna anses som en inteckningsåtgärd. Vid

sådant förhållande lärer ej med gällande bestämmelser om in-teckningskontrollstämpel föreligga någon skyldighet för rättens ordförande att ombestyr, att sådan stämpel anbringas å skuldebrev, som förses med påskrift av nämnda slag.

Tydligt är emellertid, att samma skäl, som föranlett bestämmelserna om in-teckningskontrollstämpels anbringande å skuldebrev vid in-teckningsbeviljande, kunna åberopas jämväl i fråga om skuldebrev, som enligt 1927 års lag förses med bevis att det medför den in-teckningsrätt, som tillkommit den dödade handlingen.

Redan nu torde vid somliga domstolar förfaras på det sätt, att rättens ordförande vid verkställandet av den berörda påskriften föranstaltar om anbringande av in-teckningskontrollstämpel å det nya skuldebrevet. Saknaden av uttrycklig bestämmelse därom torde emellertid hava till följd, att i enstaka fall skuldebrev medförande in-teckningsrätt utlämnas utan att vara försett med kontrollstämpel. Detta förhållande synes mig väl motivera en sådan ändring av bestämmelserna i stämpelförordningen, att — i överensstämmelse med vad som redan stadgats beträffande skuldebrev, som enligt 21 eller 34 § in-teckningsförordningen eller 10 § lagen om in-teckning i tomträtt och vattenfallsrätt sättes i stället för äldre in-teckningshandling — uttrycklig föreskrift meddelas om åsättande av in-teckningskontrollstämpel jämväl å skuldebrev, som enligt lagen om dödande av förkommen handling sättes i stället för dödad in-teckningshandling och förses med bevis om in-teckningsrätt.

Departements
chefen.

Då syftet med anbringande av en särskild kontrollstämpel å in-tecknade skuldebrev är att förhindra in-teckningsförfalskningar, bör dylik stämpel uppenbarligen åsättas jämväl skuldebrev, som enligt lagen om dödande av förkommen handling utfärdats i stället för dödad in-teckningshandling och förses med bevis om in-teckningsrätt. I likhet med justitieombudsmannen anser jag uttrycklig föreskrift härom böra intagas i stämpelförordningen.

Föredragande departementschefen hemställer därefter, att ett inom finansdepartementet upprättat förslag till *förordning om ändrad lydelse av 3 och 8 §§ förordningen den 19 november 1914 (nr 383) angående stämpelavgiften* måtte genom proposition föreläggas riksdagen till antagande.

Med bifall till denna av statsrådets övriga ledamöter biträdade hemställan förordnar Hans Kungl. Höghet Kronprinsen-Regenten, att proposition av den lydelse, bilaga vid detta protokoll utvisar, skall avlåtas till riksdagen.

Ur protokollet:
Ragnar Sundén.